

Henryk Nowogródzki

Pasja i rozsądek : refleksje po zebraniu plenarnym Ośrodka Badawczego Adwokatury

---

Palestra 21/3-4(231-232), 101-104

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przeciętne rozliczenie za jedną sprawę z wyboru wyniosło w II półroczu 1976 r. 1.339 zł i wahało się od 1.146 zł w Izbie siedleckiej do 1.551 zł w Izbie warszawskiej.

Dokonując porównań sytuacji finansowej w II półroczu 1976 r. z sytuacją w II półroczu 1975 r. można stwierdzić, że obroty zespołów adwokackich zwiększyły się o 0,7%, koszty administracyjne zwiększyły się o 6%, wynagrodzenie brutto zmniejszyło się o 2,5%, a wynagrodzenie netto zmniejszyło się o 2,4%.

Biorąc pod uwagę strukturę zleceń (spraw z wyboru), zmniejszyły się one w sprawach karnych o 7,0% (4.757 spraw), w sprawach cywilnych — o 0,8% (779 spraw) i w innego rodzaju sprawach — o 11,6% (431 spraw). Ogółem sprawy z wyboru zmniejszyły się o 5.967 spraw (173.093 — 167.126), czyli o 3,4%.

Stan konta 34 w zespołach adwokackich na koniec II półrocza 1976 r. wynosił 35.076.978 zł i w porównaniu z końcem I półrocza 1976 r. zmniejszył się o 4.358.956 zł.

5.

W związku z uchwałami niektórych rad adwokackich w sprawie przyznania nagród aplikantom Prezydium NRA zwróciło uwagę na niedopuszczalność stosowania zasady przyznawania tych nagród w równej wysokości. Praktyka taka jest sprzeczna z istotą nagrody, mającej przecież charakter wyróżniającej.

Z PRAC OŚRODKA BADAWCZEGO ADWOKATURY

Pasja i rozsądek

(refleksje po zebraniu plenarnym Ośrodka Badawczego Adwokatury)

W dniu 19 lutego 1977 r. odbyło się w lokalu Rady Adwokackiej w Warszawie plenarne zebranie Ośrodka Badawczego Adwokatury przy Naczelnej Radzie Adwokackiej. Było to zebranie sprawozdawcze Ośrodka za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1976 r.

Złożenie relacji z tego zebrania nie jest sprawą prostą, gdyż tematyka obrad była bardzo bogata, a sprawozdanie kierownika Ośrodka adw. Witolda Bayera i informacje kierowników poszczególnych działów Ośrodka, obszernie i wielostronne, tudzież głosy uczestników dyskusji były wielce interesujące.

Dokładne rzeczowe sprawozdanie z zebrania zajęłoby zbyt wiele miejsca, a skrótowne z konieczności przytoczenie poszczególnych wypowiedzi — na pewno krzywdziłoby mówców. Zamiast więc formy ściśle sprawozdawczej spróbuję oddać przebieg obrad przez podkreślenie głównych wątków posiedzenia plenarnego. Tytuł, który nadaję mojej relacji: „Pasja i rozsądek”, zdaje się trafnie odzwierciedlać istotę obrad.

Zanim doszło do złożenia sprawozdania z ubiegłorocznej działalności (doręczonego uprzednio uczestnikom) kierownik Ośrodka spełnił smutny obowiązek przypomnienia dotkliwych strat, jakie dotknęły OBA. W 1976 r. zmarli: adw. Jerzy Milewski,

członek Rady Programowej Ośrodka, adw. Ewa Dreżepolska, sekretarz redakcji Słownika Biograficznego Adwokatury, i adw. Borys Ołomucki, który w swym testamencie przekazał Bibliotece Adwokatury swój cenny księgozbiór, na początku zaś 1977 r. zmarł adw. Olgierd Missuna, który sprawował obowiązki pierwszego przewodniczącego Zespołu d/s Wymowy Sądowej. Obecni uczcili chwilą milczenia pamięć zmarłych Kolegów.

W złożonym przez adw. W. Bayera sprawozdaniu zostały przedstawione prace i dokonania Ośrodka w minionym roku. Nakreśliło ono także wizję przyszłych zadań, przerzucało pomost pomiędzy dawnością, przeszłością adwokatury a jej dniem jutrzejszym. Pietyzm dla przeszłości znalazł swój wyraz w utworzeniu Muzeum Adwokatury, które znalazło dla siebie siedzibę w Warszawie przy ul. Lekarskiej i już rozpoczyna swą działalność.

Interesujące sprawozdanie z działalności organizacyjnej Muzeum Adwokatury Polskiej złożył jego przewodniczący, kustosz mgr Aleksander Żółkiewski. Okazał też uczestnikom obrad niektóre ekspozyty pozyskane z różnych źródeł, m. in. od adwokatów i rodzin zmarłych adwokatów. Zgromadzone już muzealia mają niezwykle cenną wartość i są unikalne.

Sprawozdanie z działalności Biblioteki OBA i jej założenia przedstawił jej kierownik adw. Zygmunt Kropiwnicki.

Adw. Witold Bayer zreferował prace związane z ankietą socjologiczną, rozesłaną w 1976 r. przez Ośrodek do wszystkich adwokatów zatrudnionych w zespołach adwokackich.

Trzeba przy okazji powiedzieć, że ankieta i jej cele zostały początkowo przyjęte dość sceptycznie przez środowisko adwokackie. Sceptycyzm ten miał zapewne swe źródło w zbyt wąskim, praktycystycznym stosunku do zawodu. Tymczasem nadesłanych już 2.200 odpowiedzi respondentów stanowi bardzo wartościowy materiał, który będzie przedmiotem opracowania naukowego. Ogromną tą pracą kieruje adw. dr Kazimierz Askanas z Płocka.

Materiały ankiety wymagają uruchomienia maszyn liczbowych. Związane z tym prace odbywają się w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN. Jest to przedsięwzięcie bez precedensu: po raz pierwszy podjęto tego rodzaju badania socjologiczne na temat wykonywania zawodu adwokackiego w nowoczesnym naukowym kształcie. Przyszłość niewątpliwie potwierdzi celowość podjęcia prac ankietowych i ich pożytek dla określenia optymalnie korzystnych warunków i okoliczności związanych z codzienną praktyką wykonywania naszego zawodu.

Bez precedensu także wydają się być prace podjęte dla utworzenia odrębnych zespołów Ośrodka grupujących adwokatów-twórców w dziedzinie literatury, dziennikarstwa oraz malarstwa i rzeźby. Przedsięwzięcie to można określić jako mające duże znaczenie, utworzenie bowiem takich zespołów Ośrodka zmierza do ukazania pozazawodowych działań adwokatów-twórców w różnych dziedzinach kultury.

Prace organizacyjne nad powołaniem zespołu adwokatów-twórców w dziedzinie literatury i dziennikarstwa podjęła Komisja Współpracy z OBA przy Radzie Adwokackiej w Łodzi. W jej imieniu złożył sprawozdanie adw. Alfred Dreszer, który przedstawił wstępne prace organizacyjne, zmierzające do tego, aby jeszcze w bieżącym roku zwołać specjalny zjazd adwokatów-twórców literatury i dziennikarzy pod auspicjami Rady Adwokackiej w Łodzi.

Oczywiście powstały, bo powstać musiały, niełatwe problemy zaliczenia poszczególnych adwokatów do rangi twórców, ale trudności te powoli zostają przezwyciężane. Nie będą tu zapewne przestrzegane kryteria ściśle formalne, jak np. przynależność do związków twórczych, natomiast będą stosowane kryteria ocen komisji orga-

nizacyjnej, poprzedzone ankietą skierowaną do wszystkich dziekanów Rad Adwokackich z prośbą o wskazanie adwokatów-twórców w poszczególnych izbach.

Idąc śladem Łodzi, także Rada Adwokacka w Koszalinie powołała Komisję do Współpracy z OBA. W jej imieniu informację o wstępnych pracach złożył adw. Bolesław Polański.

Sprawozdanie kierownika Ośrodka przypominało też o szerokiej działalności w zakresie wymowy sądowej, mianowicie o przeprowadzeniu na Uniwersytecie Warszawskim wykładów dla studentów prawa oraz wykładów wygłoszonych w Akademii Wojskowo-Politycznej im. Feliksa Dzieżyńskiego w Warszawie. Wykłady uniwersyteckie zostały nagrane na taśmach magnetycznych, a następnie odbite w Zakładach Kasprzaka. Dzięki temu przemówienia te nie podzieliły losu ulotnych i przemijających wystąpień. Zostały one utrwalone i w rezultacie 24 rady adwokackie otrzymały odbitki taśm (390 kaset), które służyć będą jako materiał szkoleniowy.

Jak wynikało ze sprawozdania adw. Witolda Ferfeta, podjęto już prace nad organizacją konkursów krasomówczych dla aplikantów adwokackich w poszczególnych izbach, które to konkursy wyłonią kandydatów do centralnego konkursu krasomówczego w Warszawie.

I jeszcze jedna nowa inicjatywa. W porozumieniu i przy współpracy z Państwową Wyższą Szkołą Teatralną w Warszawie powstanie — także dla aplikantów adwokackich — Seminarium Techniki Żywego Słowa. Wykładowcami będą profesorowie PWST w Warszawie. Będzie ono dostępne także dla adwokatów i można żywić nadzieję, że wywoła duże zainteresowanie wśród kolegów.

O problemach Słownika Biograficznego Adwokatury mówił jego redaktor naczelny adw. dr Roman Łyczywek. I tutaj problemów co niemiara, zwłaszcza przy kryteriach związanych z tzw. wybitnością, dającą wstęp do miejsca w Słowniku. W dyskusji zabrał głos na ten temat adw. dr Edward Muszański, redaktor warszawski Słownika, wypowiadając się za rozszerzeniem biogramów. Mówca podkreślił konieczność wskazywania na drogę prowadzącą poszczególnych adwokatów do ich osiągnięć, a zwłaszcza tych adwokatów, którzy pochodząc z rodzin niezamożnych lub robotniczych, zdołali osiągnąć ową wybitność.

Wśród żywych dyskusji i bogactwa problemów prace nad Słownikiem trwają w całej pełni nadal.

W dyskusji obejmującej poruszane dotychczas zagadnienia zabrał głos adw. dr Jerzy Kurcusz, który wskazał na konieczność unikania pewnego dublowania przy tworzeniu Biblioteki OBA. Mówcy chodzi o to, aby Bibliotekę tę cechowała odrębność, charakteryzująca się w jej księgozbiorze właśnie jako bibliotece adwokackiej. Adw. J. Kurcusz wskazał również na konieczność zachowania odrębności Muzeum Adwokatury, stworzenia jego czysto adwokackiego profilu, a więc także niedublowania tutaj powstałego już w Katowicach Muzeum Prawa i Prawnika.

W przemówieniu tego mówcy, jak również w wystąpieniu adw. docenta dra Andrzeja Kiszy uwaga i spojrzenie zabranych zwrócone zostały ku przyszłości i nowoczesności, mówiono bowiem o komputeryzacji i o zasadach nowoczesnej informatyki. Było to — że jeszcze raz powtórzę — szerokie zwrócenie się ku przyszłości, która oczywiście nadejść musi także dla adwokatury.

Następnie przedstawione zostały aktualne zadania i osiągnięcia Sekcji Doskonalenia Zawodowego i wydawnictwa Kartoteki i Orzecznictwa, prowadzonej przez adw. dra Wiesława Łukawskiego.

W myśl zasady, że w zdrowym ciele — zdrowy duch, Komisja do Spraw Sportu i Wychowania Fizycznego pod przewodnictwem adw. Kazimierza Kalinowskiego

pracuje nad rekreacją adwokatów, a znany trener Jan Mulak opracował zasady i wskazówki fizycznego i psychicznego błogostanu w każdym wieku... Będziemy w Grzegorzewicach biegać po ścieżce zdrowia.

Na zakończenie dyskusji głos zabrał adw. dr Zdzisław Czeszejko, prezes NRA. W swym wystąpieniu, oceniając pozytywnie wszechstronną działalność Ośrodka zainicjowaną przez NRA, dał wyraz interesująco przedstawionemu pogładowi o konieczności wiązania przeszłości z przyszłością, bez zapominania jednak o dniu dzisiejszym, o realiach codzienności oraz o potrzebach i wymaganiach chwili współczesnej.

Pasja pracy społecznej na rzecz adwokatury budzi szacunek. Ta pasja musi być i jest sprzęgnięta klamrą z rozsądkiem. Stąd właśnie powstają i powstawać będą niezaprzeczalne wartości osiągnięte przez Ośrodek.

Na zakończenie obrad adw. Tadeusz de Virion wygłosił prelekcję „O znaczeniu słowa”. Było to piękne i głęboko przemyślane wystąpienie, którego treść trudno by było tutaj streszczać. Nagrane na taśmie, powinno być, moim zdaniem, utrwalone także w druku na łamach „Palestry”.

I jeszcze jeden akcent z dorocznego zebrania plenarnego OBA. Wyróżnienia za twórcze osiągnięcia w Ośrodku Badawczym Adwokatury otrzymali: adw. Olgierd Missuna (pośmiertnie), mgr Elżbieta Charazińska, pracownik naukowy Galerii Malarstwa Polskiego Muzeum Narodowego w Warszawie i zarazem sekretarz Muzeum Adwokatury, adw. Jerzy Nowakowski i niżej podpisany.

Henryk Nowogródzki

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO

POSTANOWIENIE

z dnia 12 listopada 1976 r.

(II KZ 190/76)*

Jeżeli wniosek o wznowienie postępowania składa sam oskarżony, który dotychczas nie został pouczone o istnieniu w tym zakresie tzw. przymusu adwokackiego, to obowiązkiem sądu jest pouczyć tego oskarżonego o tym

i wezwać do uzupełnienia braku w określonym mu terminie, a dopiero po ewentualnym bezskutecznym jego upływie sąd może pozostawić ten wniosek bez rozpoznania.

*) Teza postanowienia opublikowanego w OSNKW z 1976 r. nr 12, poz. 150.